

BRANKO LENIĆ

Picassova poznata rečenica, "Ja ne stvaram već pronalazim", na pravi način opisuje prirodu današnje umjetnosti. U uvjetima globalne komunikacije kakvi danas vladaju medijskim prostorom, informacije se razmjenjuju brzinom misli, a pronalaženje, ili, pretraživanje, da ostanemo u hakerskim okvirima cyber rječnika, već davno vrijedi kao osnovno pravilo ponašanja. Posljedice koje nastaju kao rezultat takva djelovanja prilično je teško predvidjeti iako je moguće naslutiti da će umjetnost u skoro vrijeme sasvim izmijeniti svoj dosadašnji izgled i način komuniciranja. Te promjene će osim toga biti daleko izrazitije od onih s početka stoljeća kad je slikarstvo zahvaljujući izumu fotografije moralo napustiti područje mimezisa kao osnovno teorijsko uporište svoje naturalističke optike.

Branko Lenić svakako spada u onaj krug autora koji je upravo u mogućnostima novih medija prepoznao zv vlastite kreativne i umjetničke sudbine. Za razliku od onih autora kod kojih je platno bilo i ostalo temeljni medij i materijalna činjenica svekolike aktivnosti, Lenić je svoj osnovni interes odredio i definirao kvadraturom kompjutorskog displaya. Istraživački nerv i intelektualna znatiželja koji su od samih početaka krasili njegovu likovnu produkciju kulminiraju prema jednom specifičnom obliku umjetničke prakse u kojem su kondenzirana vrlo različita kreativna i egzistencijalna iskustva. S jedne strane riječ je o čovjeku koji osobno računalo koristi kao osnovno sredstvo za proizvodnju (grafički dizajn), a s druge, o velikom i pasioniranom zaljubljeniku u planine, velebitski krš i prirodu u cjelini. Upravo zbog toga u njegovim je radovima prisutna težnja za pomirenjem tehnologije i prirode koja na trenutke prelazi u strast pravog prirodoznanstvenika i istraživača. Sofisticiranoj tehnologiji koja ubrzava misaoni i radni proces i koja autoru služi kao savršeni alat za preobrazbu postojećeg u neku sasvim drugačiju i supernaturalnu zbilju, pridodano je zanimanje za prirodne i fizičke procese koji transcendiraju ograničenost čovjekova povijesnog i vremenskog iskustva.

Za samog autora sva ta silna sredstva ili alati kojima se služi predstavljaju neku vrst intelegibilne prirode. Ona se prema tome ni po čemu ne razlikuju od mikrolitskih artefakata, prehistorijskih oruđa čiji se oblik učestalo ponavlja na njegovim grafičkim listovima. Riječ je zapravo o eliptičnim formama koje blago ocrtavaju i zatvaraju prostor opažanja oponašajući istovremeno u svojim sfernim krivuljama prirodni kadar vidnog polja. Taj obrub je ponekad vrlo tvrd i oštar tako da vizualni sadržaj koji se nalazi unutar njega zadobiva određena predmetna svojstva.

Kao da se pretvara u neku vrst zatvorene plastične forme koja do kraja neutralizira i poništava svaki trag opažanja i mimezisa. Potrebno nam je izvjesno vrijeme da proniknemo u ideju i sadržaj ovih radova. Prvi dojam usmjerava nas na predmete čije su nam podrijetlo i namjena posve nepoznati. Magijski, ritualni, upotrebnici, ali u svakom slučaju neshvatljivi, predmeti koji nas svojim oblikom mogu asociirati primjerice na obelisk, ili primitivna oruđa kojima su se koristili naši daleki preci. I sam autor ponekad namjerno želi prikriti trag i izazvati nesporazum, stavljajući ove eliptične forme u vertikalni položaj. Pa ipak ako se malo bolje potrudimo i zagledamo u unutrašnjost ovih mističnih ovala primijetiti ćemo tragove pejzažna promatranog iz nekog udaljenog i povišenog mjesta. Kraški krajolik i vegetacija s ikarovskim pogledom na pučinu i otoke, vodoravna linija horizonta povučena kao jasna razdjelnica između užarenog neba i smrknutog mora. Taj prizor naglašeno izdvojen u odnosu na prostor bjeline u kojem se nalazi zatvara u sebi niz različitih projekcija i topografskih vizura. Dojam se mijenja s promjenom položaja elipse, ali isto tako i s promjenom boje same pozadine. Na monokromnim i crnim površinama ove eliptične forme djeluju poput lebdećih kozmičkih tijela uronjenih u neprozirno i ravnodušno crnilo neba. Prikrivajući svoje osnovno ishodište, odnosno fotografski predložak koji mu je poslužio kao sirovi materijal za kompjutorsku obradu slike, Lenić se u stvari poigrava s mogućnostima značenja same slike. Kao da nas želi pripremiti na činjenicu da je naše razumijevanje vizualnog u osnovi povezano s prihvaćanjem pravila koje nam sam autor nudi kao okvir za igru. U vješto variranim motivima velebitskog krša i morskih pučina koji su u odnosu na svoj zadani predložak izmijenjeni spretnim korištenjem crtačkih i grafičkih alata, na trenutak možemo osjetiti i vlastiti pogled izgubljen u gluhoj i ravnodušnoj tišini prostora.

Sve u svemu, mogli bi na kraju reći da su Lenićevi krajolici u stvari zamišljeni kao intelegibilna i astralna bića koja u nekoj ponovljenoj i potpuno neizvjesnoj Odiseji postaju transmiterima naše vlastite osjećajnosti. Pri svemu tome njegovo ironično poigravanje s mikrolitskim formama primitivnog oruđa preobraženim u subjektivni kadar vidnog polja kao da nam diskretno sugerira spoznaju kako je čovjek bez obzira na moćna tehnička sredstva kojima raspolaže u svojoj suštini još uvijek ono isto biće s kojim započinje povijest današnje civilizacije. Isto onako ranjivo i bespomoćno kao na svom početku.

Boris Toman

Branko Lenić rođen je u Rijeci, 1954. godine. Pohađao je školu crtanja i slikanja kod Romola Venuccija. Diplomirao je grafiku na Pedagoškom fakultetu u Rijeci. Živi i radi u Rijeci. Član je HDLU-a od 1995. godine.

Adresa: Rijeka, Trampi 16, tel: ++385 51 681 884, mob: ++385 99 516 349, email: branko.lenic@ri.hinet.hr

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1984. Rijeka - Galerija Mladost - inozemna knjižara
- 1988. Rijeka - Galerija Jadroagent
Rijeka - mala galerija - PTT
- 1989. Selce - Galerija Turist
Novalja - Galerija Era
- 1993. Bakar - Galerija Morčić
- 1994. Kraljevica - Galerija Ana Katarina
Rijeka - Mali salon
- 1997. Rijeka - Filodrammatica
- 1998. Gospić - Muzej Like
- 1999. Lovran - Galerija Laurus
- 2001. Grožnjan - Gradska galerija Fonticus
Krk - Galerija Decumanus
- 2002. Rijeka – Filodrammatica, Maja Franković, Bruno Paladin, Branko Lenić

NAGRADE I PRIZNANJA

- 1981. Plaketa Bologna
- 1983. Plaketa - međunarodni ex tempore Opatija
- 1984. Plaketa - međunarodni ex tempore Opatija
Diploma - "Grisia" Rovinj
- 1992. Diploma - "Mandrać" Volosko
- 1997. Diploma - međunarodni ex tempore Grožnjan
- 2000. II. Nagrada - "Pul Kaštela" Rijeka